

Gilze en Rijen, mei 2026

Lezing over 'De vlucht van Breda'

Tijdens de Tweede Wereldoorlog is er veel gebeurd. Sommige gebeurtenissen zijn heel bekend, andere wellicht wat minder. Het verhaal over de Vlucht van Breda is buiten de regio geen bekend verhaal, maar de impact was heel groot. Op 12 mei 1940 werden de inwoners van Breda geëvacueerd. Via twee routes op weg naar Antwerpen. Een route over Hoogstraten en een over Rijsbergen en Zundert.

Waarom? Breda dreigde het strijdtoneel te worden van Franse troepen, die naar het noorden waren gesnelde en oprukkende Duitsers. Een slagveld langs de rivier de Mark zou desastreus zijn voor zowel de stad als haar inwoners.

Uiteindelijk werd er nauwelijks gevochten in Breda, maar de gevolgen voor de vluchtelingen waren groot. Onderweg naar Antwerpen vielen er slachtoffers en vooral in Sint Niklaas ging het gruwelijk mis. Duizenden Bredanaars kwamen uiteindelijk terecht in Zuid-Frankrijk en pas maanden later waren ze weer thuis.

Historicus en lid van de heemkring **Peter Haagh** neemt ons op **dinsdagavond 19 mei** mee terug naar die tijd en plaatst de vlucht ook in het hedendaags perspectief. Locatie: 't Oude Raadhuis, Nieuwstraat 22, Gilze. Aanvang 19.30 uur. Deze lezing is uitsluitend toegankelijk voor leden van de heemkring.

Stamboomonderzoek juni

Op maandagavond **1 juni 2026** houden we weer een 'stamboomcafé' in 't Oude Raadhuis aan de Nieuwstraat 22 in Gilze. Van 19.00 tot 21.00 uur ben je welkom.

Een duik in de schooltijd van vroeger – kom kijken op zondag 7 juni

Onze tentoonstelling 'Een duik in de schooltijd van vroeger' blijft groeien — en hoe! Sinds de opening hebben we van velen nog klassenfoto's mogen ontvangen. Daardoor is het totaal inmiddels de driehonderd gepasseerd. Een prachtige aanvulling op ons onderwijserfgoed, en voor veel bezoekers een bron van herkenning en ontroering.

Tijdens de vorige openstelling bladerden bezoekers door de mappen en hoorden we regelmatig: "Kijk, daar zit mijn broer!" of "Die juf had ik ook!" Zulke momenten laten precies zien waarom deze tentoonstelling zoveel losmaakt.

Wat je kunt verwachten

- grote wandborden met de ontwikkeling van onze lokale scholen
- plattegronden van verdwenen én nog bestaande schoolgebouwen
- foto's van hoe de scholen er vroeger uitzagen
- originele werkstukken, rapporten, wandkaarten en lesmaterialen
- een historische klasopstelling met kinderen in kleding van vroeger

En natuurlijk: meer dan driehonderd klassenfoto's, overzichtelijk gebundeld en klaar om doorheen te bladeren. Misschien ontdek je wel een bekende — of jezelf.

Heb je thuis nog klassenfoto's liggen? Wij houden ons van harte aanbevolen. Elke foto helpt ons het verhaal van onze dorpen nog completer te maken.

De volgende openstelling is op:

Zondag 7 juni, van 13.30 tot 16.30 uur.

Daarna is de tentoonstelling elke eerste zondag van de maand te bezoeken, behalve in augustus.

We nodigen je van harte uit om te komen kijken, herinneringen op te halen en mee te bouwen aan dit bijzondere overzicht van ons lokale onderwijsverleden.

Heemtuin open

Bezoek op zondag **7 juni a.s.** onze heemtuin. Van 13.30 uur tot 16.30 uur is deze weer geopend. De tuin heeft in 2024 een ware metamorfose ondergaan. Nieuw ingerichte perken en paden, herbouwde karkooi en afdak, verantwoord regenwaterbeheer en een imposante poort met molensteen. Grote veranderingen waarbij meteen ook duurzaamheid en klimaat hoog in het vaandel staan. De heemtuin is te bezoeken bij 't Oude Raadhuis, Nieuwstraat 22, Gilze. De entree is gratis en de koffie of thee staat klaar.

Heemkring Molenheide houdt open dag op 14 juni

Tijdens open tuindag houden wij als heemkring ook een open dag om te laten zien wat wij doen!

Heb je altijd al een kijkje willen nemen in het oude raadhuis, en wil je zien hoe de burgemeesterskamer eruit zag? Of hoe de nieuwe tentoonstelling over scholen eruit ziet en de prachtige tuin? Je hebt nu de kans. Op 14 juni gaan de deuren open en kun je een kijkje nemen binnen en buiten het gebouw. In het gebouw zijn de meeste werkgroepen vertegenwoordigd en kun je zien wat zij doen.

Als heemkring zijn we sinds 1977 druk bezig om de plaatselijke geschiedenis voor iedereen toegankelijk te maken. Er zijn zo'n vijftien werkgroepen en zestig vrijwilligers. Zij willen graag op 14 juni hun 'werk' laten zien en eventueel vragen beantwoorden. In de heemtuin kun je ook kijken naar de smid, oude stoommachines en de kunst van het kantklossen en quilten.

Het Gils meezingkoor zorgt in de middag voor de muzikale omlijsting met sfeervolle muziek.

Nieuwsgierig geworden? Je bent van harte welkom op zondag 14 juni 2026 tussen 10.00 uur tot 17.00 uur. Locatie: 't Oude Raadhuis, Nieuwstraat 22, 5126 CE Gilze. Jij komt toch ook?

Tot dan!

Bezoek aan Traditiekamer vliegveld Gilze-Rijen

Op donderdag **18 juni 2026** kun je als lid van Heemkring Molenheide een bezoek brengen aan de Traditiekamer op de vliegbasis Gilze-Rijen.

Traditiekamer:

De Traditiekamer Vliegbasis Gilze-Rijen verzamelt, beheert en presenteert het luchtvaarthistorisch cultuurgood uit de regio. Daarnaast geeft de Traditiekamer inzicht in de bijzondere rol van dit luchtvaartterrein in de regio. De collectie geeft een duidelijk beeld van de geschiedenis en de rol die de vliegbasis heeft gespeeld in de ontwikkeling van de Nederlandse civiele en militaire luchtvaart. Door de omvang en diversiteit onderscheidt de collectie zich van andere verzamelingen in de regio. De expositie is ingedeeld in een aantal deelcollecties, die zijn onderverdeeld in de perioden 1909-1940, 1940-1945 en de periode na 1945. De expositie is opgebouwd uit foto's, documenten, militaire uitrusting, gebruiksvoorwerpen, vliegtuiguitrusting, vliegtuigonderdelen, meet- en communicatieapparatuur, modellen en maquettes.

Voor dit bezoek kun je je aanmelden. Er kunnen maximaal 35 leden mee. Aanvang van het bezoek is 10.00 uur. Het duurt tot ca. 12.30 uur.

Je komt met eigen vervoer. We verzamelen een kwartier van te voren 09.45 uur bij de ingang van de vliegbasis, Rijksweg 121 in Rijen. Auto en fiets op de parkeerplaats rechts voor de poort parkeren. Binnen de vliegbasis zoveel mogelijk met elkaar meerijden. We gaan onder begeleiding de vliegbasis op. Of je deel kunt nemen aan dit bezoek krijg je via ons secretariaat definitief te horen.

Voor toegang tot de vliegbasis geldt een toelatingsprocedure. Geef je je op dan hebben we onderstaande gegevens volledig nodig:

E-mailadres:

Voornaam (zoals vermeld in ID-bewijs):

Achternaam:

Geboortedatum:

Geboorteplaats:

ID type: paspoort of rijbewijs

ID nummer:

LET OP: niet het BSN nr. doorgeven.

Je dient het opgegeven ID bij je te hebben tijdens het bezoek.

Aanmelden met de volledige gegevens **VOOR 26 mei 2026**

- via info@Heemkringmolenheide.nl

- of je levert je briefje in bij: Marian van Kessel, Anne Frankplein 7 Rijen

- of bij Heemkring Molenheide Nieuwstraat 22 Gilze.

We hopen weer op een mooie opkomst.

De dagtocht op vrijdag 10 juli gaat dit jaar naar Tiel!

Zet de datum alvast in uw agenda!

Volgende maand hoor je wanneer je hiervoor op kunt geven.

Verzwegen verhalen uit de bezetting

Collaboratie en verzet in Gilze en Rijen 1940 - 1944

De Tweede Wereldoorlog roept tot op de dag van vandaag sterke emoties op. Dit blijkt uit de discussie rondom het openstellen van het Centraal Archief Bijzondere Rechtspleging (CABR). Moet dit grootste oorlogsarchief van Nederland nu wel of niet online door iedereen te doorzoeken zijn? Al voordat deze vraag actueel werd, is historische vereniging Heemkring Molenheide ruim drie jaar geleden gestart met een verkennend onderzoek. Wij wilden weten of er sprake was van samenwerking (collaboratie) met de Duitse bezetter in de gemeente Gilze en Rijen.

Gedurende het onderzoek besloten wij om naast het onderwerp collaboratie ook het verzet in beschouwing te nemen. Beide verschijnselen bleken verband te houden; ze vormden niet zelden twee kanten van dezelfde medaille.

We hebben geprobeerd zo genuanceerd mogelijk te schrijven over de gebeurtenissen tijdens de Tweede Wereldoorlog, als het gaat om collaboratie en verzet in onze gemeente. Direct na de oorlog werden enkel de tegengestelde termen 'goed' en 'fout' gebruikt. Wij benoemen waar mogelijk ook het enorme grijze gebied daartussen. Het is geen bijltjesdag en wij doen niet aan persoonsverheerlijking. Personen die betrokken waren bij collaboratie zijn overwegend in algemene termen omschreven.

Het boek is te koop via:

onze webshop <https://www.heemkringmolenheide.nl/webshop/>

Of bij Bruna in Rijen en Thuis bij Hapers in Gilze. De prijs is € 17,50.

Hein en Marie Broenen-van de Wouw, tegenslag en doorzetten

Het levensverhaal van dit Gilse echtpaar is getekend door oorlog. Een oorlog waar ook zij slachtoffer van werden.

In Gilze was de winkel van Broenen decennialang een begrip. Het was een grote, volgepakte winkel waar je eigenlijk "alles" kon kopen: kleding, stoffen, ritsen, knopen, huishoudelijke artikelen, speelgoed... je kon het zo gek niet bedenken of er was wel een la of een schap waaruit het gezochte artikel tevoorschijn werd getoverd. Kwam je de winkel in om iets te kopen, dan was moeder Marie meestal "achter" bezig en stonden de zoons Piet en Theo in de winkel. Van de geschiedenis van Hein

en Marie was je je toen niet bewust. De loop van de geschiedenis, het verdriet en het harde werken... daarover gaat het artikel dat enkele weken geleden in de heemkringrubriek Markante mensen in het weekblad stond.

Voor het complete verhaal, [klik hier](#).

Nieuwe leden

Mw. M. van Kuijk, Rijen

Hr. A. Seelen, Rijen

Mw. T. Seelen-Hinssen, Rijen

Hr. J.P. Kuijpers, Rijen